

Утвърдил.....

Венелина Шпицер

Директор на ДГ № 103

„Патиланско царство”

Заповед № РД-14-15/17.09.2026 г.

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
ДЕТСКАТА ГРАДИНА ЗА УЧЕБНАТА
2026/2027 ГОДИНА.

Програмата за превенция на ранното напускане на детската градина е документ, който определя целите, приоритетите и дейностите, насочени към обхващането, задържането и редовното посещение на децата в детската градина.

Тя е разработена в съответствие с действащата нормативна уредба в областта на предучилищното образование и с националните политики за превенция на ранното напускане на образователната система. Съобразена е със спецификата на детската градина, потребностите на децата и необходимостта от осигуряване на подкрепяща и приобщаваща образователна среда.

II. ОБОСНОВКА

Превенцията на ранното напускане на образователната система е свързана с осигуряването на равен достъп до предучилищно образование, редовното участие на децата в образователния процес и създаването на условия за тяхното приобщаване, развитие и социализация.

Редовното посещение на детската градина и участието на децата в педагогическото взаимодействие имат съществено значение за тяхното пълноценно развитие, социализация и успешното им включване в образователната система.

В тази връзка превенцията на необхващането, нередовното посещение и прекъсването на участието на децата в предучилищното образование следва да започва чрез своевременно установяване на рисковите фактори и причините, които могат да възпрепятстват редовното посещение на детската градина.

Детската градина прилага мерки за осигуряване на редовно посещение, за своевременно установяване на причините за отсъствията и за взаимодействие с родителите и с други компетентни институции и организации при необходимост. Важна предпоставка за превенция на ранното напускане е създаването на подкрепяща, приобщаваща и позитивна образователна среда, която съответства на индивидуалните потребности на всяко дете и осигурява условия за неговото активно участие в живота на детската градина.

Програмата е насочена към превенция и ограничаване на рисковете от необхващане, нередовно посещение и преждевременно прекъсване на участието на децата в предучилищното образование, както и към създаване на условия за тяхното пълноценно развитие и приобщаване.

1. ОСНОВНИ АКЦЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата акцентира върху:

1.1. Мерки за превенция на риска от необхващане, нередовно посещение и прекъсване на участието на децата в предучилищното образование..

1.2. Обмен на добри педагогически практики и взаимодействие с родителите и съответните институции, както и предоставяне на информация относно значението на редовното посещение на детската градина и участието на децата в предучилищното образование.

1.3. Поддържане на актуална информация за обхвата, посещаемостта и отсъствията на децата с цел своевременно установяване на рискове и предприемане на подходящи мерки..

2. ПРИЧИНИ И ФАКТОРИ, СВЪРЗАНИ С НЕОБХВАЩАНЕТО, НЕРЕДОВНОТО ПОСЕЩЕНИЕ И ПРЕКЪСВАНЕТО НА УЧАСТИЕТО В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Причините и факторите, които могат да възпрепятстват обхващането и редовното посещение на детската градина, са разнообразни и често са взаимно свързани. Те могат да бъдат свързани със социално-икономическото положение на семейството, семейната среда, здравословни и други обстоятелства, както и с трудности при взаимодействието между детската градина и родителите.

2.1. Социално-икономически фактори

Материалните затруднения, ниските доходи, безработицата и други неблагоприятни социално-икономически обстоятелства могат да създадат риск от нередовно посещение или прекъсване на участието на детето в предучилищното образование.

Фактор за нередовно посещение могат да бъдат и обстоятелства, свързани с трудовата заетост на родителите, продължителното им отсъствие от страната или необходимостта от полагане на грижи за детето от други членове на семейството.

При установяване на подобни обстоятелства детската градина предприема подходящи действия в рамките на своите правомощия и при необходимост взаимодейства с родителите и съответните институции с цел ограничаване на риска от необхващане, нередовно посещение или прекъсване на участието на детето в предучилищното образование.

2.2. Социални причини.

Към социалните и семейните фактори, които могат да създадат риск от необхващане, нередовно посещение или прекъсване на участието на детето в предучилищното образование, могат да се отнесат неблагоприятна семейна среда, затруднения в семейните отношения, затруднения във взаимодействието между детската градина и семейството, както и други обстоятелства, които могат да възпрепятстват редовното посещение на детската градина.

Риск могат да създадат и случаи на насилие в семейството, пренебрегване на потребностите на детето или използване на неподходящи методи на възпитание. При установяване на такива обстоятелства детската градина предприема действия в рамките на своите правомощия и при необходимост взаимодейства с родителите и съответните институции за осигуряване на необходимата подкрепа и защита на детето.

2.3. Образователни фактори.

Към факторите, свързани с организацията и осъществяването на предучилищното образование, които могат да създадат риск от нередовно посещение или прекъсване на участието на детето, могат да се отнесат затруднения при включването в педагогическото взаимодействие, несъответствие между прилаганите подходи и индивидуалните потребности и интереси на детето, както и затруднения във взаимодействието между детето, педагогическите специалисти и семейството.

При установяване на подобни обстоятелства се предприемат подходящи педагогически и организационни мерки в съответствие с индивидуалните потребности на детето и с възможностите за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

2.4. Етнокултурни и езикови фактори

Етнокултурното и езиковото многообразие са част от съвременната образователна среда и следва да бъдат отчитани при осъществяване на педагогическото взаимодействие и при взаимодействието с родителите.

Обстоятелства, свързани с езиковата и семейната среда, особеностите при общуването и взаимодействието, както и недостатъчното познаване на възможностите и условията за участие в предучилищното образование, могат да окажат влияние върху редовното посещение на детската градина.

При установяване на подобни обстоятелства детската градина прилага подходящи педагогически и организационни мерки, съобразени с индивидуалните потребности на детето, и при необходимост взаимодейства с родителите и съответните институции.

.

2.5. Институционални фактори.

Към институционалните фактори могат да се отнесат недостатъчно координираното взаимодействие между детската градина, родителите и съответните институции, както и затрудненията при съвременното установяване на причините за необхващане, нередовно посещение или прекъсване на участието на децата в предучилищното образование.

Ефективното взаимодействие и координация между участващите страни са предпоставка за своевременно предприемане на подходящи мерки и за осигуряване на необходимата подкрепа за детето и семейството.

При необходимост детската градина осъществява взаимодействие с родителите и съответните институции в рамките на своите правомощия, като предприема подходящи действия съобразно конкретните обстоятелства и потребности на детето.

.

2.6. Фактори, свързани със здравословното състояние.

Здравословното състояние на детето може да оказва влияние върху редовното посещение на детската градина и участието му в педагогическото взаимодействие. Продължителните отсъствия по здравословни причини, както и необходимостта от съобразяване на условията в детската градина с индивидуалните потребности на детето, могат да повлияят върху участието му в предучилищното образование.

От важно значение е осигуряването на подходяща и достъпна образователна среда, съобразена със здравословното състояние и индивидуалните потребности на всяко дете, както и предоставянето на необходимата подкрепа за неговото пълноценно участие в живота на детската градина.

.

3. ПРИЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

3.1. Равен достъп до качествено предучилищно образование – гарантиране на правото на всяко дете на достъп до предучилищно образование и на възможности за пълноценно участие в живота на детската градина.

3.2. Зачитане на индивидуалността на детето – признаване и зачитане на индивидуалните потребности, възможности, интереси и личностни особености на всяко дете.

3.3. Съответствие с нормативната уредба – съобразяване на целите, дейностите и мерките по програмата с действащата нормативна уредба в областта на предучилищното образование.

3.4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация – осигуряване на равнопоставено отношение към всички деца, независимо от техния пол, етническа принадлежност, произход, религия, социално положение, здравословно състояние или други лични и обществени обстоятелства.

3.5. Зачитане на мнението на детето – зачитане на мнението, желанията и интересите на детето в съответствие с неговата възраст и степен на развитие при участието му в дейностите на детската градина.

3.6. Поставяне на високи очаквания. Всеки човек се стреми да постигне това, което се очаква от него. Много често развитието на ромските деца се предопределя от ниските очаквания, които околните (особено учителите) имат за тях. Следователно, за да постигат по-добри резултати децата и да се развиват постоянно, пред тях трябва да се поставят все по-нови и по високи очаквания.

3.7. Привлекателна и подкрепяща образователна среда – създаване на условия за спокойна, сигурна и позитивна среда, която подпомага пълноценното участие на всяко дете и ефективното взаимодействие с родителите.

3.8. Приобщаваща, сигурна и безопасна среда – създаване на условия за пълноценно участие на всяко дете в педагогическото взаимодействие, за опазване и укрепване на здравето и за подкрепа на личностното му развитие..

3.9. Прозрачност и информираност – осигуряване на актуална информация за целите, дейностите и резултатите от изпълнението на програмата и достъпност на информацията за родителите и заинтересованите страни.

3.10. Ефективно управление и партньорство с родителите и съответните институции – създаване на организация в детската градина, която осигурява условия за редовно посещение, пълноценно участие на децата в педагогическото взаимодействие и ефективно взаимодействие с родителите и съответните институции..

3.11. Устойчивост на резултатите – осигуряване на последователност и устойчивост при прилагането на мерките и дейностите и запазване на постигнатите резултати..

3.12. Своевременност – своевременно установяване на причините за отсъствията на децата и предприемане на подходящи мерки за осигуряване на редовното им посещение и участие в образователния процес.

3.13. Отчетност, проследяване и оценка на резултатите – проследяване на изпълнението на програмата, анализ на постигнатите резултати и предприемане на действия за подобряване на прилаганите мерки и дейности.

3.14. Иновативност и ефективност – прилагане на подходящи педагогически практики и нови подходи, съобразени с потребностите на децата и насочени към подобряване на участието им в предучилищното образование.

4. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

4.1. Създаване на подкрепяща среда за децата в детската градина.

4.2. Осигуряване на равен достъп, подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на деца от уязвими групи и гарантиране тяхното качествено участие във възпитателно-образователния процес в ДГ „Патиланско царство“ заедно с останалите деца като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

4.3. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.

4.4. Осигуряване на условия за редовно посещение на детската градина и активно участие на децата в образователния процес в съответствие с техните индивидуални потребности и възможности.

4.5. Прилагане и усъвършенстване на педагогически подходи и практики, съобразени с индивидуалните потребности, възможности и интереси на децата и насочени към осигуряване на условия за тяхното развитие и участие в образователния процес.

4.6. Осигуряване на сътрудничество и взаимодействие с родителите за своевременно установяване на причините за нередовно посещение и отсъствия на децата от детската градина и предприемане на мерки за подкрепа и участие в образователния процес.

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

5.1. Подобряване на обхвата и посещаемостта на децата в детската градина чрез своевременно установяване на причините за отсъствията и предприемане на мерки за осигуряване на редовно посещение.

5.2. Създаване на подходящи условия за развитие и участие на всяко дете в образователния процес, като се осигурява обща подкрепа за личностно развитие на всяко дете и при необходимост – допълнителна подкрепа за личностно развитие съобразно индивидуалните потребности на детето..

5.3. Подобряване на взаимодействието с родителите и създаване на условия за своевременно установяване и преодоляване на причините, които възпрепятстват редовното посещение и участието на децата в предучилищното образование.

6. ДЕЙНОСТИ:

Настоящата програма набелязва дейности и мерки в три основни направления:

- Превенция на преждевременното напускане на детската градина;
- Своевременно установяване на причините за отсъствията и нередовните посещения на децата и предприемане на подходящи мерки;

- Взаимодействие с родителите за осигуряване на редовно посещение и участие на децата в образователния процес.

Дейностите по програмата са насочени към осигуряване на редовно посещение на детската градина, пълноценно участие на децата в образователния процес, подкрепа за личностното им развитие и взаимодействие с родителите.

6.1. Проследяване на посещаемостта и отсъствията на децата и своевременно установяване на причините за нередовното посещение.

6.2. Осъществяване на сътрудничество и взаимодействие с родителите за установяване на причините за отсъствията и предприемане на действия за редовно посещение на детската градина.

6.3. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие съобразно потребностите на децата и условията в детската градина.

6.4. Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие при установена необходимост и при условията и по реда, определени в нормативната уредба.

6.5. Прилагане на педагогически подходи и методи, съобразени с индивидуалните потребности, възможности и интереси на децата.

6.6. Създаване и поддържане на позитивна, подкрепяща и сигурна образователна среда, съобразена с индивидуалните потребности на децата.

6.7. Осигуряване на условия за пълноценно участие на всяко дете в образователния процес и за неговото приобщаване към живота на детската градина.

6.8. Провеждане на индивидуални консултации и срещи с родители при установени отсъствия или затруднения, свързани с редовното посещение на детската градина.

7. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКА ГРАДИНА

Политиките и мерките за превенция са насочени към създаване на подкрепяща и приобщаваща образователна среда, осигуряване на условия за пълноценно участие на децата в образователния процес и взаимодействие с родителите.

7.1. Осигуряване на позитивна, подкрепяща и сигурна образователна среда – създаване на условия за спокойна и позитивна атмосфера, уважително взаимодействие и подкрепа за участието и личностното развитие на всяко дете.

7.2. Разработване и прилагане на мерки и дейности в детската градина, насочени към редовното посещение и участието на децата в образователния процес.

7.3. Подобряване качеството на образователния процес като предпоставка за личностното развитие и пълноценното участие на всяко дете и за превенция на преждевременното напускане на детската градина.

7.4. Осигуряване на достъп до качествено предучилищно образование и необходимата подкрепа за личностно развитие на децата със специални образователни потребности.

7.5. Повишаване на участието и ангажираността на родителите във взаимодействието с детската градина.

8. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на програмата	Ангажирани лица - отговорници	Срок за изпълнение	Забележки/ Индикатори :
8.1. Проследяване на посещаемостта и отсъствията на децата и своевременно установяване на причините за нередовното посещение.	Педагогически специалисти	До 30.11.2026 г. и текущо през учебната 2026/2027 г.	Брой отсъствия; брой деца с нередовни посещения; установени причини за отсъствията; предприети мерки.
8.2. Провеждане на разговори и консултации с родители относно причините за отсъствията, значението на редовното посещение на детската градина и участието на децата в образователния процес.	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година.	Брой проведени срещи, разговори и консултации; брой обхванати родители; предприети мерки.
8.3. Проследяване и контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията на децата в задължителната документация и своевременно актуализиране на информацията за посещаемостта.	Педагогически специалисти	2026/2027 учебна година.	Брой установени несъответствия; своевременно отразени отсъствия; актуална информация за посещаемостта.
8.4. Проследяване на индивидуалните	Педагогически специалисти	2026/2027 учебна година.	Установени индивидуални

потребности на децата, установяване на обстоятелствата, които могат да възпрепятстват редовното посещение и участието им в образователния процес, и предприемане на подходящи мерки за подкрепа.			потребности и обстоятелства; предприети мерки за подкрепа; проследени резултати от прилагането на мерките.
8.5. Обмен на добри педагогически практики и подходи, свързани с участието на децата в образователния процес и редовното посещение на детската градина.	Педагогически специалисти	2026/2027 учебна година.	Споделен опит, обсъдени педагогически подходи и приложени добри практики.
8.6. Прилагане на разнообразни педагогически подходи, методи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразени с интересите, потребностите и възможностите на децата, включително чрез игрови и интерактивни методи, онагледяване и практическа дейност.	Педагогически специалисти	2026/2027 учебна година.	Наблюдение на активността и участието на децата в педагогическото взаимодействие; прилагане на разнообразни педагогически подходи и методи.
8.7. Прилагане на индивидуален подход и диференцирана работа с деца	Педагогически специалисти	2026/2027 учебна година.	Наблюдение на участието и развитието на децата в педагогическото взаимодействие.

съобразно техните индивидуални потребности, възможности и интереси.			
8.8. Създаване на възможности за активно участие на децата в дейностите на групата и изпълнение на подходящи за тях задачи съобразно индивидуалните им възможности и интереси.	Педагогически специалисти	2026/2027 учебна година.	Наблюдение на активността и участието на децата в дейностите на детската група.
8.9. Провеждане на дейности, свързани с гражданското образование, съобразени с възрастта и индивидуалните особености на децата, и поддържане на активно взаимодействие с родителите.	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година.	Наблюдение на участието на децата и взаимодействието с родителите.
8.10. Провеждане на дейности за здравно образование, съобразени с възрастта и потребностите на децата, с участието на медицинския специалист в детската градина.	Педагогически специалисти; медицински сестри.	2026/2027 учебна година.	Проведени беседи, разговори и практически дейности по теми, свързани със здравето.
8.11. Анализиране на резултатите от педагогическото взаимодействие по образователните направления	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година.	Наблюдение и анализ на постиженията и развитието на децата; установени потребности от

спрямо очакваните резултати за съответната възраст.			допълнителна подкрепа.
8.12. Анализиране на причините за прекъсване на посещението на детската градина и предприемане на подходящи мерки при установена необходимост.	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година.	Установени причини за прекъсване на посещението; предприети мерки при необходимост.
8.13. Повишаване на професионалната компетентност и квалификацията на педагогическите специалисти за работа с деца със специални образователни потребности и за прилагане на подходящи педагогически подходи, съобразени с индивидуалните потребности на децата.	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година.	Участие в квалификационни форми; приложени педагогически подходи, съобразени с индивидуалните потребности на децата.
8.14. Включване на родителите в различни инициативи и дейности на детската градина, включително празници, тържества, творчески работилници и други съвместни дейности.	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година.	Участие на родители в инициативи и дейности на детската градина.

8.15. Организиране и провеждане на занимания и дейности по интереси, съобразени с интересите, потребностите и възможностите на децата.	Педагогически специалисти.	2026/2027 учебна година	Участие на децата в занимания и дейности по интереси; разнообразие на предлаганите занимания и дейности по интереси.
8.16. Проследяване на изпълнението на дейностите и мерките по програмата.	Директор	Месец юни 2026 год.	Анализиране и обобщаване на изпълнението на планираните дейности и мерки; установени несъответствия и предприети действия при необходимост.

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 01/15.09.2026 г. Програмата се актуализира при необходимост, при настъпили промени в нормативната уредба и в началото на всяка учебна година, съобразно спецификата на детската градина и потребностите на децата. Отчитането на изпълнението на програмата се извършва пред Педагогическия съвет в края на учебната година.